

اۋن سۆز

اۋن سۆز

عليرضا اردبيلي

ايراندا مىلى ستم آدلانان، ماھىت جە ايکىنجى درجەلى وىطنداش اولماق ظلم يە قارشى گئەن مبارزە نىن ماھىتى دە يىشمە دەن، مرحلەلىرى و تاکتىكىلىرى دە يىشىر. ايران، بۆلگە و نىيادا باش وئرنەن حادىئەلر بو مبارزە نىن حدت و تاکتىكىلىرىنە تائىر قويور. بئەلىكىلە بىزىم اوچون هر گون يىنى بىر گون و هر ايل يىنى بىر ايل اولور. ۱۹۹۰ جى ايل يىن ۲۰ يانوار يىندان كىچىن تارىخ يىن ۱۰ جى ايل يى باشلا يىر. ۹ ايل قاباخ شىمال جىنوب سرحدىلىرىنى يىخىمىش باجى قارداش لارىمىز موسقوانىن قىر مىزى سالدات لارى طرفىندەن باكى نىن خىيابان لارىندا جزالاندىرىلدىلار. بو حادىئە شىمال يىن، موسقوا و سول ايدئولوژىسى مرحىمتى نىن قانادالارى آلتىندا دىنجلەمە سىنە اينانان جىنوب گىنجىلى يىنى شىرىن يوخولارىندا آيىلدىب، خالق يىمىز لا ياد، و يادلارا قوللوق ائدەن فىكرلەرە و دىع لاشماغا چاغيردى.

ايران پادشاهى نىن تىخت دەن دوشمەسى گونلرىندەكى ۲۰ ياشلى لار اوگونون ۳۰ ياشلى ايدىلار سا، بوگون ۴۰ ياشا دولورلار. دونن يىن گىنجىلى يى بوگونون يىتگىن نىسل يىنە چە وریلیر. بو آما ياش پلان يىندا دیر. شعور سوز موجودلاردا پەلپەلە اوشاق لىق، بلوغ، گىنجىلىك، يىتگىن لىك و قوجالىق پرسە سىنى طى ائتمە يە قادر اولورلار. آما دوشونن انسان يىن يىتگىن لى يى اونون ياشىندان اۋنجه، باشىندا باش وئرمەلى دیر. بونا گۆرە دە آذربايجان لى لارىن اۋز مدنى و وىطنداش حاق لارىنى قوروماق يولوندا آپاردىقلار مبارزە، بو حرىكت يىن اۋز بىلىكىلى كادرلارىن يىتشىدىر مەك و مىلى ايدئولوگىياسى نىن اساس لارىنى تىنظىم لە مەك لە اۋز يىتگىن لى يىنى گۆستەرە بىلر. مادام كى اون ايل بوندىن قاباخكى ايش لرىن و سۆزلرىن تىكرارى لە مشغول اولوروق، دئمەلى هەلە بلوغ حدىنە چاتما يىشىق، اىستر بىولوژى وارلىغىمىزىن عۆمرو ۴۰ اولسون، اىستر ۶۰!

بو گون بىز حىران لىق و هىجان لار دۋورىنى آرخادا قوياراق، اهنى آرقاجى، بىلىك و دوشونجه ایلە بو يالانمىش بىر گلە جە يە دوغرو اددىم لامالى بىك. آتالانلار داندان قالان معنوى ارث يىمىزە اساس لانان بىر مىلى تفىكرون بوتون ساحلەردە تىرىف اولوب، مىلى وحدت يىمىزىن تىملىنە چە وریلمە سىنى، اگر گلن نىسلىن آمانىنا بوراخماق اىستە مىرىك سە، اوندا بو يوكى اۋزوموز مقصدە چاتدىر مالى بىق. «مىلى تفىكر» دىر كىن من ائله نظرى اساس لارى نظردە آلیرام كى بوتون ملت اونو قبول ائدىب، اطرافىنا يىغىشايلىسىن. بئەلى بىر تفىكرون اساس لارى آيدىن لاشىر سا اوندا بوتون سىياسى فىكرلەر دە اۋزىئرلرىنى تاپا بىلیرلر. بوگون مىلى تفىكرون اساس لارى آيدىن اولمادىغى حالدا سىياسى پروگراملاردا يوخ دیر. «سىياسى اىختلاف» آدلانان بىر فنونم دە مىختلف سىياسى پروگراملار يىن بىر سىرىلە رقابتى يوخ، خىستە شىخسىت لرىن منم منم لىك ادعالارى نىن مئىدانى دیر. بىزە هم مىلى تفىكر اطراف يىندا بىر لىشمەك لازم دیر هم سىياسى پروگراملار اوزەرىندەن «آبرى لىق». «آبرى لىق» او دئمەك دیر كى، سىياسى اىختلاف لار جماعته آيدىن گۆرونمەلى دیر. هر مدنى جمعىت دە اولدوغو كىمى بىز دە دە سىياسى قوولر، سىياسى پروگراملار آرايا چىخارىب، باشقالارىلە اۋز فىكرلرى آراسىندا اولان اىختلاف لارى او جاسىلە جماعته دئمەلى دیرلر. بئەلى اولماز سا، ملت، «ملت» كىمى فورمالاشىب اۋز طالعى نىن نىجە يازىلماسىندا اساس تائىر قویان طرف اولما بىلمز. اگر سىياسى قوولر سىياسى

اۋن سۆز

پلاتفورملار آريا چيخاماسلار، بو ايشى رهم آتانلار و طالعه باخانلار گۆره لر. باشقا سۆزله بو «آيرى ليق» همان اجتماعى قوه لر، سياسى فكر لرله پروفيل لشمه سى دير. تأسف كى بوگون آراميزدا نه او وحدت وار نه بو «آيرى ليق». آيدىن ديركى مىلى تفكر، بير شخص يا بير گروپون بير مانيفست يا بير ايكى كتاب يازماغى ايله اهله گلمير. مىلى تفكرون اساسى، جمعيت ين آيدىن لارى نين سياسى اجتماعى نظريه لر ساحه سينده اوزون مدتلى ياراديجى ليق ايش لرى و علمى نظرى مباحثه لر ينده ن عمله گلير.